

„Застава“ издава сваки дан два кунга, а недељом свецеком и данима или недељом и свеца једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот.

Поједини јутарњи бројеви стају 2 потуре.

ЗАСТАВА

За оглаше плаћа се по 12 пот. од сваке протје оваких свитких слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића Администрација „Заставе“ налази се у кући где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 22

Поједини јутарњи бројеви стају 2 потуре.

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

(Јутарњи лист.)

Издање „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

Српска народна радикална странка у Срему.

Зборови српске народне радикалне странке у Срему, јако су учестали. Није ми било могуће отићи на сваки збор, јер их је понекад било у исти дан и на два разна краја. Али сам посетио више зборова и поув давичких скупштина. Пратио сам држање народа, старао се да заирим у душу његову, гледао сам да сазнам осећање његове. Могу слободно рећи: Срем је скров — радикалан.

А како мало познају Срем неки и неки, који тако много пишу о њему. И како су се преварили. Онда кад су били последњи избори за земаљски сабор, српска народна радикална странка није могла да продре, она је изабрала тек два своја посланика. Други су по падали. И онда противници радикала ударише у клицање: како радикална странка нема ослоњаца у народу, нема жила вости и нема животне снаге. И неки насрнуше на Срем, као гавранови на погинулог орла. Тамав!

У Срему је било насеља као нигде. Сав бес, сва неправда излила се против кандидата српске народне радикалне странке. И ко је мислио народ је због тог о кренуо главу од радикала, тај не познаје Сремце. То је мало тврђи орех, а да су га на изборима могли саломати.

Прођате Сремом па слушајте шта говоре људи. Та баш по следњ избори учарстали су их још јаче уз радикалну странку. Та свуда говоре људи једно те једно. Кажу: „Они који су нас савали, давили, гонили, они су се најжешће окомели и на радикалне кандидате. Видели смо ми то добро. И то нас је утврдило у вери, да су прави народни пријатељи они, које су наши противници толико гонили?“

И видели су још нешто. Сви мрчаваци, сви силници, све покорне слуге Куена Хедерварија, све пришибетље злогласног патријарха Георгија, трче у крило других странака, радикали се с њима не могу спријатељити, нати они са радикалима. Народ гледа то и тумачи правилно. С ким си, онакав си!

Када су неки из самосталне странке потрчали у Срем, да га освајају, имали су врло рђаве трубаце и добошаре. Они су провели глас: Докиће нам и велика господа из Загреба који су добро уписани колбана. И пуно таквих ствари. Но уверили су се, да то у Срему не може да упали. И рекли су само толико: Нека су живи и здрави! А оно друго, до најпре видимо, шта ће учинити себи, а шта нама кад су тако моћни. На оне „примамљиве речи“ потрчали су Куе-

новци и патријархови људи али други не.

Народ у Срему верује у радикалну странку, верује у оне, који су њима заједно гоњени. И верује зато, јер су одржали реч на мајском сабору, и што су се борили у саборском одбору и што су пре три године на епархијској скупштини остали чврсти и одржали реч, а нису одбегли под skut патријарху Георгију.

Идите и чујте онај народ. Много је трпео и много је ћутао али је памтио.

Кад дође дан да проговори, он ће казати ко је.

Аустрија мути у Бугарској.

Познато је да је бечка дипломатија, а нарочито бивши министар спољних послова гроф Голуховски, онако гордо преко рамена говорио до сада о Бугарској. Бугарска је у званичним и полувзваничним новинама његовим добијала само лекције и бурунтије. Народ њен је изношен као суров, а влада као ображена.

У новије време почела је бечка дипломатија врло пријатељски да намигује на Бугарску. То су заповали већ и неке мађарске листове. Тако је недавно при отварању новог поморског бугарског пристаништа у Варни, тој свечаности присуствовала и једна аустроугарска убојна торпедњача. „Мађарска“ зна да је баш по савету Голуховскога, наложено било аустроугарском дипломатском заступнику у Софији, да бугарском кнезу Фердинанду изврече поздрав, добре жеље и наклоност Фрање Јосифа.

На први поглед већ се даје видети откуда тај обрт у политици бечке дипломатије. Малена Србија имала је храбрости да се одупре штетним по себе захтевима бечке дипломатије и да ва своју независност, самосталност и будућност прими на смрт и живот борбу са далеко надмоћнијем суседом са велесилом једном. Да ту борбу издржи Србија су потребна пристаништа бугарска, да преко њих извоји своју храну, месо, марву и т. д. И Бугарска је изашла на сусрет својој посестрама Србији. Сад је прегла Аустрија да то спречи и за то је почела пријатељски да намигује на Бугарску.

Бечка дипломатија би хтела да завада Србију и Бугарску и да по сваку цену помути данашње доста добре и пријатељске односе међу њима. Пођ ли јој то за руком, онда ће постићи, да Србија своје производе и своје благо не може извозити преко Бугарске, а до тога јој је управо и стало. Она би да Србију примора да приклони колена, савије главу и покори се њој, силној бечкој дипломатији.

Не верујемо да ће бечка дипломатија успети својим смутњама у Бугарској. Народ бугарски има доста добрих и вредних политичара, који ће провидети смр лукаве бечке дипломатије. Знају они добро, какав им је пријатељ она, и куда смера она. Њој треба прво да скрши Србију, а после да се докопа Солуна. А да ће после тога доћи на ред и Бугарска, да дође у сферу велико-немачке политике и да буде исисавана и цеђена у корист немачке индустрије и политике, о томе без сумње воде рачуна и вреднији политичари Бугарске. Јасно је је као на длану, да бечка дипломатија већ давно ради на томе, да су балканске државе повађане, да воде међу собом борбу, те тако лакше да је једно за другим претегне. А какво благостање даје она потчињеним народима својим томе је најбољи доказ. Боша и Херцеговина, да не спомињемо друго.

На основу свега тога држимо да сиренски гласови бечке дипломатије, неће завести бугарске политичаре. Бугарска, и не гледајући на сродство између српскога и бугарскога народа, треба да види у Србији први обрабени бечем, против продирања немштине на исток. Падне ли тај бедем онда је Балкан отворен тој опасној политици по Словене. У новије време почело је међу балканским државама да се развијава и пише се више но икад о савезу балканских држава. Ту замисао изазвали су добро скваћени интереси балканских држава, бар словенских, у томе је њихова будућност, и то треба да буде јаче и снажније од варљива и алудрада намигивања превртљиве бечке дипломатије. Да ли ће државни оци Бугарске сватити ствар како треба?

Надајмо се.

Општински избор и самосталци.

Ириг, 24. окт (6. нов) 1906.

У Иригу је пре два месеца обављен избор општинског заступства, али ево још ни данас ново заступство не може да предуме дужност, јер то Куеновци и самосталци спречавају само зато што је радикално, које наравно хоће, да се у духу новог политичког доба у општини заведу неке промене. Те би се промене нарочито тицале оних личности, које су своју власт за време избора злоупотређавале, дакле Куеноваца. Међу одабране гласовите Куеновце спада и начелник наше општине Јоца Рогулић, који се у свакој прилици а највише о задњим изборима истицао са својом Куеновачком препреденошћу и лукавством, па је разумљиво, да га радикали неће да трпе, кад не морају више.

И сад се због њега ломи

копље између Куеноваца и самосталаца с једне стране, а радикала с друге. Ми се Куеновцима не чудимо, али не можемо да разумемо наше честите пришке самосталце, које смо много више ценили, да су се они дали завести од једног оморелог Куеновца, који је био и против њих кад је против радикала радио па бисмо доиста велики знати шта руководи пришке самосталце да бране таког човека. У осталом радикалима није нужна у Иригу помоћ самосталне господе, па се с тога не бојимо могућег новог општинског избора, само нека се самосталци иволе пожурити, па ће видети. Држимо да то они знају, па су једино ради да својим утоцима ствар одуговлаче и ништа више. Али време ће доћи, и самосталско Куеновско мезимцу Јоци Рогулићу одвојити!

Грађанин-радикал.

Спор између Србије и Аустро-Угарске.

Један београдски лист пише: „Аустро-угарска влада кад већ није знала шта ће још, она је свинула са станице Српског Бродарског Друштва у Земуну српску заставу и наредила, да се цигани свирачи из Србије више не пуштају на њену територију. Но ми можемо, ако устреба, баш и да укинемо наш паробродски саобраћај са Земуном — укидајући наравно при томе и аустријски — те нам онда неће ни требати застava на земунској станици. А и што се цигана тиче, утешићемо се такође: нека свирају нама, а не тамо њима и мирна Бачка.

Али и наша сусетка има своје цигане, који прелазе у Србију, а које ми не враћамо са паробродске станице, као што она враћа наше. Ти цигани истина не свирају, али раде друге послове и односе лепе паре из Србије. Њих можемо и морамо да почнемо стезати, да се толико по Београду не башкаре. Треба само урадити оно, што је Бугарска урадила, то јест почети наплаћивати порезу од аустријских трговачких агената, па ћете видети какав ће то ефекат да направи: ти агенти дераће се више но што се наши цигани деру, кад их земунски жандарми почну гурати натраг у лађу!“

Бенглески листови о српским новим извозним трговима.

Лондонски лист „Morning Post“ доноси опширан опис из Београда, с разјашњењем појединих тачака из извештаја изасланика краљевске владе о будућем трговинском извозу у новом правцу. Пријатељски је поздрављена Србија, и њени напори у овој неједнакој борби сведоче о живој одлучности ове мале расе. Пут ка Варни изазвао би снажније економско при-

ближаване српског и бугарског народа, који су с једне и с друге стране у својим саборима најбоље истакли и бранили а најчај будуће царинске уније. Путем ка солунском валеву увело би се у воде Средоземног мора нове саобраћајне везе. Говори се о различним бродовским линијама које одржавају везу између Солуна и других пристаништа на свету. Нарочито се истиче Александрија и Пиреј за Грчку с једне стране и за Египат с друге. Поред Александрије говори се о могућности извоза српског и у ова места: Порт Саид, Суец, Дамијет и Ел Ковијер. За тим се говори и о извозу рогате и друге стоке у Александрију досад поглавито само из Турске.

Местна организација радикалне странке у Крчедину.

Прока Егић председник, Живан Адамовић потпредседник, Душан Јанковић перовођа, Гавра Дивљак извештач. Одборници: Радован Јанчић; Лавар Поштић. Паја Вуксан; Пера Алексић; Душан Јакшић; Панта Маринковић; Стеван Јакшић; Љубан Гошић; Јосиф Божић; Антоније Недељковић; Тодор Петковић и Милан Бечејац.

Вести из Србије.

Пишу нам из Београда: Поводом гласова, које се у јавности проносе, наш прес-биро поново изјављује, да нису истините вести, да је српска влада већ потписала прелиминарни уговор о набавци топова у Француској и о зајму за наоружање. То до сада није учинено, али је могуће да ће ускоро бити.

— Један београдски лист јавио је, да су неки притворени официри у доњем граду покушали да чамцем побегну из притвора. О томе смо сазнали из добро обавештеног извора ово: Једне од прошле ноћи војна стража на кули Небојши спазила је, да се граду приближује чамац на Дунаву. Стража је припуцала из пушака, а притрчала је и финансијска стража на чамцима и ухватила чамац заједно са онима, који су били у њему. По свему изгледа, да овде имамо посла с покушајем кријумчарења робе, али се истрага и даље води.

Избори за епархијску скупштину у архидијезеци

Избори епархијских скупштинаца у архидијезеци биће у свима протопрезвитератима 15. (28.) новембра, осим у митровачком протопрезвитерату, где ће бити 16. (29.) новембра о. г.

Избори изборника, који ће бирати епархијске скупштинаре, треба да буду у појединим општинама најдаље до Аравђелов-дана. Ови ће се у свакој општини објавити у цркви и убичајеним начином. Изборнике бирају скупштинари у скупштини.

Црквене скупштине, а и сваки појединац нека пазе шта раде. Нека се нико не прима да буде изборник, ко није кадар отићи на дан избора у из-

борно место (у средште протопрезвитерата) на избор.

Исто тако нека се нико не прима да буде епархијски скупштинар, ако није сигуран, да ће доћи 30. новембра (13. децембра о. г. у Ср. Карловце на епархијску скупштину, па и други пут, ако буде потребно. Молимо све пријатеље, да нам јаве, како су где испали избори изборника.

Јуст и дворска стикета.

Јулије Јуст, председник угарске посланичке куће, био је изјавио, да неће ићи на сахрану надвојводе Отона, што му је главно дворско званије одредило место при погребу ова тајних саветника. Јуст је у томе гледао повреду свога јавноправног достојанства. Међутим је Јуст ипак био у Бечу и учествовао при сахрани. Узрок је томе ово: Чим је министар-председник Веверле дознао за ову ствар одма је о том известио министра краљеве особе, грофа Аладара Зичија. да учини потребне кораке, да би се Јусту одредило место према његовом јавноправном достојанству. Овај се одмах упустио у преговоре с дворским званијем, те доцније када је стигао и Веверле у Беч, споразумели су се са дворским званијем, да председник угарског сабора Јуст при опелу стоји у једном реду са члановима угарске владе. Јуста су брвојавно о том известили и он је тада отишао на сахрану. У политичким круговима су задовољни, што се ова ствар глатко удесила.

Одступање шефа војне канцеларије.

Још се у јавности није престало говорити о одступању аустроугарског заједничког војног министра Питрајха, а стигоше вести, да ће одступити и шеф војне канцеларије фелдајмајстер барон Волфрас. Још се вели да ће на његово место доћи бивши домобрански министар Десидерије Колошвари. Волфрас је био верни поборник Питрајхове политике. За време руско јапанског рата извршио је био генерал Хецендорф, за којег је Волфрас радио да постане шефом генералштаба, — један меморандум у којем је тражио да се учврсти граница Тиролске и да се војна власт на новој основи расподела. — По жељи наследника престола Волфрас је тај меморандум лично предао владару Франци Јосифу. Питрајх је морао одступити, Хецендорф није постао шефом генералштаба, те сад је и Волфрас дао оставку као шеф војне канцеларије. По себи се разуме да се оставци овој приписује велики значај и закључује, да се у војној управи дешавају крупније појаве.

Против Голуховског

Из Париза јављају: „Вест једног бечког листа, да ће гроф Голуховски бити постављен за посланика Аустро-Угарске у Паризу, изазвала је велико негодовање у париској штампи, и овдашњи листови једногласно

протестују против постављања Голуховског на то место“.

Пут султанов.

Прејуче се султан — како јављају из Цариграда — превезао у Искендар, да се поклати долами пророковој, коју чувају тамо у једној цамији. Како се била распрострла вест, да са једног пароброда хоће да баце бомбу на брод султанов, то је полиција врло строго поступила, како није још никад дотле. Све бродове, који су долазили из Средоземног или Црног Мора, зауставили су код Дарданела и на улазу у Босфор. У заливу пак Златног Роба преклинули су сваки саобраћај и ред. Бродове, који су били у пристаништу, отпустили су из Галатског моста, тако да у оном делу залива којим је пловила султанова јахта, није се могао видети други брод осим полицијских бродића.

Борба са зверовима.

У Берлину у Бушовом циркусу одиграо се је у недељу страховит приказ. Укротитеља зверова Петерса приликом претставе напали су лавови и тигрови и врло су га опасно намрцварили. На претстави после подне зверови — 10 лавова и 6 тигрова — одма с почетка били су јако немирни, да их је Петерс једва могао држати у запу. Претстава се сретно свршила и Петерс већ хтеде отерати звериње у кавез им. У том се сукобе један лав и један тигар и почну се уједати. Петерс им притрчи, хтеде их корбачем развојати, али у том на своју несрећу поклизне и падне. Петерс је био на чисто са својим опасним положајем, трудио се да брзо скочи, али тек што је устао, најјачи лав удари га шапом у лице, да се поново стропаштао. Сада се свих 16 животиња баце на Петерса, који се узалуд бранио. Један га тигар угризе у леву мишицу, а остале су га животиње уједале по осталом телу. Публика је у грдном страху посматрала тај приказ и викала за помоћ. Најзад два Петерсова спомоћника и друге две слуге циркуске уђу одважно у кавез

и гвозденим шипкама и пуцањем из револвера одагнају зверове од Петерса, који се тешком муком повуче са опасног места. Петерс је био спасен, али је ужасно нагледао. Један му је лав шапом потпуно раздерао образ, један му је тигар ноктом ишчупао месо испод левог ока, други тигар му је скров прогризао леву мишицу, а осим тога имао је још ваздан рана на себи. Петерс и после овог крвавог привора трипут је излазио пред публику, која му је силно тапшала. Али кад се трећи пут враћао, сруши се онесвесан пред излазом. Одма дојурше два лекара и превише му ране. Однесен је затим у стан, где сад лежи лебдећи између живота и смрти. Публика се била ужасно уплашила и већи део запомагајући појурно је излазила, те су се и ту десиле неке мање несреће

Брзојави „Застави“.

Стигли 24. октобра.

Угарски сабор

Будимпешта. У сабору је посланик Хрватске и Славоније Пинтеровић предложио, да се саразмерна свота потроши и на подизање индустрије у Хрватској и Славонији. И да се та саразмера установи у закону. Кошут вели: Хрватски посланици већ тако често говор у сабору хрватски, да већ и он почиње хрватски да разуме. (Смеј) Он је готов да помаже индустрију у Хрватској и Славонији, али му није могуће, да у закону установи меру. Не може он прописати подузвимаца где да подигну фабрике. Он ће им давати у томе савет, и на сваки начин ће се један део кредита трошити и на Хрватску и Славонију. (Узвици жавио.) Пинтеровић повлачи свој предлог.

АБИТУРИЈЕНТ трговачке школе и препарандије који је способан у српском и немачком језику, а разуме и француски, жели ступити у који пољски завод. Обратити се на администрацију „Заставе“ под насловом: **Абитуријент.**
1518 1-1

ЗГОДИТАК од 100.000 КРУНА

ПРУЖИ РУКУ • СРЕЊИ •
која те зове!

Краљ. мађ. привил. власна лутрија моја је по плану своје најпробитачнија од свију иностраних лутрија пружа играчима прилику да са мало новаца дођу до великог богатства. У овој лутрији има 125.000 лозова од којих се 62.500 лозова извлаче са добитцима значај да сваки други лоз мора добити.

ЗГОДИТЦИ СУ ОВИ: 600.000, 400.000, 200.000 2 по 100.000, 2 по 90.000, 2 по 80.000, 2 по 70.000, 2 по 60.000, 50.000 3 по 40.000, 3 по 30.000, 6 по 25.000, 9 по 20.000 13 по 15.000, 44 по 10.000, 61 по 5.000, 22 по 3.000 475 по 2.000, 961 по 1.000 и т. д. свега има за исплату 16 милиона 457.000 круна.

● Вучење прве класе је 22. и 23. новембра о. г. ●
Цена оригиналној срењки јесте: 1/4 лоз круна 12, 1/2 лоз кр. 6, 1/4 лоз кр. 3, 1/8 лоз кр. 1 50
Срењке шљу се само онима који буду претходно новац полагаги. Новац најлакше слати поштанском упутницом.
Поруџбине се извршују брзо и тачно.

Кореспонденција на српском језику
Јосиф Д. Фархи
гл. колектор краљ. мађарске кл. лутрије. Dohány útcza 28
у Будимпешти. 1. 1432 7 20

ЗГОДИТАК од 100.000 КРУНА